

## ผู้หญิงหรือผู้ชาย Woman or Man

รัชนี นพเกต  
Ruchari Naphaket

มนุษย์เกิดมามีความหวาดวิตกว่าหลายอย่าง เช่น หิวอาหาร หิวน้ำ หิวเพื่อน หิวชื่อเสียง เกียรติยศ หิวเมถุน ฯลฯ ความหิวที่รุนแรงและมีปัญหามากที่สุด ได้แก่ หิวเมถุน ตัวความหิวนี้ไม่ใช่สิ่งที่ผิดปกติ เป็นเรื่องธรรมชาติ วิธีการตอบสนองต่างหากที่จะผิดปกติหรือไม่ เกณฑ์ที่จะใช้ตัดสิน มีเรื่องของ ความเชื่อ เจตคติ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี เข้ามามีบทบาทกับความหิว ชนิดนี้มากที่สุด คิดดูก็น่าแปลก เวลาหิวอาหาร ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพที่จะเลือกกินข้าว กินขนมปัง กินกล้วยเดี่ยว ฯลฯ ตามแต่ใจจะปรารถนา แต่พอถึงเรื่องเพศถ้าบุคคลคนหนึ่งเกิดต้องการสนองตอบ ความหิวชนิดนี้กับคนเพศเดียวกัน คนจำนวนมากจะเดือดร้อนขึ้นมาทันที รวมทั้งพวกที่เรียกร้อง สิทธิและเสรีภาพทั้งหลายด้วย ทั้งๆที่ตัวเองก็ไม่ได้เป็นคนหิวและไม่ได้เป็นคนสนองตอบความหิว ชนิดนี้

ความปกติและไม่ปกติในทัศนะของนักจิตวิทยาในเรื่องนี้ จึงแตกต่างจากคนในสังคมทั่วไป เพราะนักจิตวิทยาถือว่า ถ้าพฤติกรรมเรื่องนี้เกิดขึ้นจากการยินยอมของทั้งคู่ กระทำในที่ส่วนตัว ไม่เป็นอันตรายต่อร่างกาย อารมณ์ และจิตใจ ไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิต ถือว่าเป็นพฤติกรรมปกติ ด้วยนิยามนี้พฤติกรรมรักร่วมเพศได้ถูกปล่อยออกจากรายชื่อพฤติกรรม ผิดปกติของสมาคมจิตแพทย์ ปัจจุบันสหรัฐอเมริกาจึงมี “ประเทือง” เข้าไปเป็นทหารอยู่ในกองทัพ เข้าไปเป็นผู้บริหารทั้งภาครัฐและเอกชน เป็นอธิการบดีมหาวิทยาลัยฯลฯ สำหรับประเทศไทยเรา พฤติกรรมของผู้นำ คนดังตลอดจนไฮโซไฮชันหลายคนในเรื่องนี้ยังไม่มีคำตอบสุดท้าย

คนในสังคมส่วนใหญ่ ยังมีความต้องการให้ผู้ชายและผู้หญิงแบ่งบทบาทกันโดยเด็ดขาด เข้าทำนองชายจริงหญิงแท้ โดยความเป็นจริงแล้วคนแต่ละคนมีความเป็นผู้ชายและผู้หญิงในตัวมากบ้างน้อยบ้าง นักเพศศึกษาจึงได้สร้างแบบทดสอบวัดบทบาททางเพศ 2 ลักษณะ คือ ความเป็นผู้หญิงและความเป็นผู้ชาย ในเรื่องความเป็นผู้หญิงแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ มีความเป็นผู้หญิงสูงหรือมีความเป็นผู้หญิงต่ำ ทำนองเดียวกัน ในเรื่องความเป็นผู้ชายแบ่งออกเป็น 2 ระดับ

เช่นกัน คือมีความเป็นผู้ชายสูง หรือมีความเป็นผู้ชายต่ำ ทำให้ได้บทบาทของความเป็นผู้หญิงหรือ ความเป็นผู้ชายออกมาเป็น 4 ลักษณะดังตารางต่อไปนี้

|                 |     | ความเป็นผู้ชาย |      |
|-----------------|-----|----------------|------|
|                 |     | สูง            | ต่ำ  |
| ความเป็นผู้หญิง | สูง | หญิง           | หญิง |
|                 | ต่ำ | ชาย            | หญิง |

คนที่มีคะแนนสูงด้านความเป็นผู้หญิงและต่ำด้านความเป็นผู้ชาย บุคคลผู้นั้นจัดว่าเป็นผู้ หญิงหรือ หญิง ถ้ามีคะแนนสูงด้านความเป็นผู้ชายและต่ำด้านความเป็นผู้หญิง บุคคลผู้นั้นจัดว่า เป็นผู้ชาย หรือ ชาย ถ้าคะแนนสูงทั้งด้านผู้ชายและด้านผู้หญิง บุคคลผู้นั้นเป็นทั้ง ผู้ชายและผู้ หญิงหรือ หญิง (มาจากคำว่า ชาย+หญิง) เข้าทำนองประเภท หญิงเหล็ก ชายกุหลาบ ถ้าคะแนนต่ำ ทั้งด้านผู้หญิงและด้านผู้ชาย บุคคลผู้นั้นไม่เป็นทั้งผู้ชายและผู้หญิงหรือ หญิง ได้แก่ประเภทมือใหม่ หัดขับตลอดเวลา

นักจิตวิทยาเชื่อว่า บทบาททางเพศที่ดีที่สุดคือ บทบาทที่ไม่ตายตัวแต่ยืดหยุ่นได้ ซึ่งได้แก่ คุณลักษณะของ หญิง ในตาราง ไม่ใช่บทบาทผู้หญิงหรือบทบาทผู้ชายแต่อย่างใดอย่างหนึ่งอย่าง เดียวชนิดผู้หญิงต้องนุ่งกระโปรง ผมหาว เดินสายสะโพก ฯลฯ ส่วนผู้ชายต้องนุ่งกางเกง ผมหสั้น สัก เต็มหน้าอก ฯลฯ บทบาทของหญิงหมายถึงแต่ละคนมีบุคลิกได้หลายอย่าง ทั้งมุ่งมั่นเด็ดเดี่ยว ทั้ง อ่อนโยนและนุ่มนวล ทั้งเก็บใจความรู้สึกและทั้งแสดงออก คือ เป็นผู้ชายในบางขณะและเป็นผู้ หญิงในบางโอกาส (ทำนอง ท่านชายพจน์ ปรีชา ในเรื่อง ปรีศนา) คุณลักษณะนี้เป็นคุณลักษณะที่ จะปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่างๆได้ดีกว่า คุณลักษณะที่เป็นผู้ชายหรือผู้หญิงเพียงอย่างเดียว

วิถีชีวิตของแต่ละคนไม่เหมือนกัน ถ้าแต่ละเพศได้มีโอกาสเรียนรู้บทบาทของเพศตรงข้าม เช่น ผู้ชายเรียนรู้วิธีให้นม เปลี่ยนผ้าอ้อม อาบน้ำ ฯลฯ ให้ลูกได้ ผู้หญิงเรียนรู้วิธีซ่อมปลั๊กไฟ ก๊อกน้ำ เปลี่ยนยางรถ ฯลฯ เป็น จะทำให้แต่ละเพศพึ่งตนเองได้มากขึ้น แม้ถนนพัฒนาการ บทบาทของความเป็นผู้หญิงและความเป็นผู้ชายจะเป็นถนนคนละสาย แต่ถ้าถนนทั้งสองสายนี้จะเอนเข้าหากันเป็นถนนร่วมกันบ้าง บทบาทของเพศตรงข้ามก็จะอยู่ในแต่ละคนซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ดีที่สุด เป็นคุณลักษณะที่จะทำให้สังคมเป็นสังคมที่มีประสิทธิภาพมากกว่าสังคมที่มีบทบาททางเพศแยกกันโดยเด็ดขาด แต่บทบาทที่แบ่งแยกผู้ชายและผู้หญิงก็ยังไม่ร้ายและเป็นมหันตภัยแก่สังคมเท่ากับสังคมที่มีคนที่มีลักษณะเป็นอจิง บทบาทของผู้หญิงก็ทำไม่ได้ของผู้ชายก็ทำไม่เป็น เหมือนสุนัขจากกรงที่ 1

นักจิตวิทยาได้ทดลองเลี้ยงสุนัขไว้ในกรง 2 กรง กรงที่ 1 สุนัขในกรงจะถูกไฟฟ้าช็อตสถานเดียวไม่ว่าจะพยายามดิ้นรนแก้ปัญหาอย่างไร ส่วนสุนัขในกรงที่ 2 ถ้าเพียงสุนัขแตะผนังกรงด้านหน้าจะโดยความบังเอิญด้วยส่วนของร่างกายก็ตาม ช็อตไฟฟ้าจะยุติทันที ทำให้สุนัขในกรงที่ 2 เรียนรู้ที่จะแก้ปัญหา หลังจากนั้นนำสุนัขจากทั้งสองกรงใส่เข้าไปในกรงที่ 3 ที่มีช็อตไฟฟ้า แต่ช็อตไฟฟ้าจะยุติถ้าสุนัขเพียงแตะแตะผนังกรงด้านหลังปรากฏว่า สุนัขจากกรงที่ 2 เท่านั้นที่รู้จักใช้วิธีลองผิดลองถูก แก้ปัญหาจนรอดพ้นจากช็อตไฟฟ้าได้ ผิดกับสุนัขจากกรงที่ 1 ที่จะหมอบลงยอมรับช็อตไฟฟ้าแต่โดยดี

เราคงไม่อยากให้ลูกหลานหรือคนในสังคมของเราเป็นเหมือนสุนัขจากกรงที่ 1 คือ สร้างนิสัยเรียนที่จะไม่เรียนรู้ สร้างนิสัยยอมอ้อมอเท้าหรือสร้างนิสัยไม่ช่วยตัวเอง เหมือนคนที่มีลักษณะอจิง ฉะนั้นใครก็ตาม สังคมจะมีคนลักษณะอจิงได้ก่อนอื่นคนในสังคมจะต้องมีใจเปิดกว้าง ไม่คาดหวังให้คนในสังคมสวมบทบาทเป็นเฉพาะผู้ชายหรือผู้หญิงที่แบ่งแยกกันโดยเด็ดขาด

มีการทดลองให้พ่อ แม่ เห็นพฤติกรรมของลูกตอนเล่นของเล่นที่ไม่สอดคล้องกับบทบาททางเพศ เช่น เด็กผู้หญิงเล่นรถ ปืน หุ่นยนต์ ฯลฯ เด็กผู้ชายเล่นตุ๊กตา หม้อข้าวหม้อ

แกงฯลฯ ปรากฏว่า ผู้ที่แสดงปฏิกิริยาไม่พอใจพฤติกรรมการเล่นของเล่นของลูกกลับกลายเป็น พ่อ โดยเฉพาะกับลูกผู้ชายที่เล่นของเล่นของผู้หญิง

การทดลองนี้ เป็นสิ่งที่กลุ่มสิทธิสตรีนำไปยืนยันถึงเจตคติที่เหนียวแน่นของผู้ชายในเรื่องการแบ่งบทบาทกันอย่างเด็ดขาดของผู้ชายและผู้หญิง

ในสังคมปัจจุบันอาชีพที่จำกัดเฉพาะเพศยังหลงเหลือน้อยมาก ผู้ชายทำกับข้าว เป็นช่างแต่งหน้า เป็นเลขา เป็นพยาบาล ฯลฯ ผู้หญิงเป็นกัปตัน เป็นไซเฟอร์ เป็นช่างไฟฟ้า ฯลฯ มิให้เห็นอยู่มากมาย ฉะนั้นถ้ารูปลักษณะของความเป็นผู้ชายหรือความเป็นผู้หญิงจะเหวี่ยงไปบ้าง ทำให้ผู้ชายบางคนลุกขึ้นมา จะจำ แต่งหน้าทาปาก แต่้าปากที่ไรเป็นเปิดเทศทุกที หรือ ผู้หญิงตัดผมสั้น กุด สักมังกรพันรอบแขน พูดคำสบถคำฯลฯ ก็จงอย่าได้ปริวิตก ทูรนาทราบายใดที่บุคคลเหล่านี้จัดอยู่ในประเภทจึง เพราะนี่คือ ปี 2544 แล้ว